

Programma groot onderhoud openbare ruimte

2017 t/m 2022

Ruimtelijk Beheer

Juni 2017

Inhoud

Leeswijzer	5
Inleiding	5
1. Actualisatie Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte.....	6
2. Terugblik op het Programma Groot Onderhoud 2015 – 2020	7
2.1. Algemeen.....	7
2.2. Werken gerealiseerd	7
2.3. Werken in voorbereiding.....	8
2.4. Werken in uitvoering.....	9
2.5. Werken doorgeschoven	9
2.6. Verloop voorzieningen voor de periode 2015 tot 2017	10
3. Actualisatie van het Programma Groot Onderhoud voor de periode 2017 – 2022.....	12
3.1. Algemeen.....	12
3.2. Het Programma Groot Onderhoud 2015 – 2020 als basis	13
3.3. Projecten nieuw toegevoegd.....	14
3.4. Werken nieuw toegevoegd	14
3.4.1. Verharding.....	14
3.4.2. Openbare verlichting.....	14
3.4.3. Bruggen.....	14
3.4.4. Groenvoorziening	15
3.4.5. Speelterreinen	15
3.4.6. Riool.....	15
3.5. Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2017-2022	15
3.6. Verloop voorzieningen voor de periode 2017-2022	16
3.6.1. Kwaliteitsimpulsen Kwaliteitsplan openbare ruimte	17
3.6.2. Riolering.....	17
3.6.3. Voorziening waterlopen	17
3.6.4. Coalitieakkoord 2010.....	17
3.6.5. Dotatieverhoging.....	17
3.6.6. Areaaluitbreiding.....	18

4.	Doorzicht Programma Groot Onderhoud 2022 en verder	18
4.1.	Afwijkingen geprognosticeerd groot onderhoud	18
4.2.	Verloop voorzieningen	18
4.3.	Marktontwikkelingen	19
5.	Conclusies en aanbevelingen	19
	Bijlage 1: overzicht planning 2015-2020	20
	Bijlage 2: overzicht planning 2017-2022	20
	Bijlage 3: financieel overzicht voorzieningen 2017-2022.....	20
	Bijlage 4: overzicht beleidsdocumenten	20

Leeswijzer

Het geactualiseerde Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte voor de periode 2017-2022 is als volgt opgebouwd:

- Toelichting op de toegepaste systematiek om te komen tot het basis Programma Groot Onderhoud **'hoe pakken we het aan?'** (hoofdstuk 1);
- Terugblik op het voorgaande Programma Groot Onderhoud 2015-2020 **'wat hebben we gedaan?'** (hoofdstuk 2);
- Opbouw van het nieuwe Programma Groot Onderhoud voor de periode 2017-2022 **'wat gaan we doen?'** (hoofdstuk 3);
- Een doorzicht op het Programma Groot Onderhoud voor de periode na 2022 **'wat staat ons te wachten?'** (hoofdstuk 4);
- Conclusies en aanbeveling (hoofdstuk 5).

Inleiding

Het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2017-2022 omvat een integrale planning van de uitvoering van groot onderhoud in de openbare ruimte aan verhardingen, groen, riolering, verlichting, waterlopen en speelterreinen. Aan de basis van de het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte staat het Beleidsplan wegen.

In 2013 is het Beleidsplan Wegen vastgesteld door de raad. In het beleidsplan wordt een planningsystematiek voor de verharding op basis van wegininspectie en zettingsprognose gehanteerd.

Daarnaast geeft het vastgestelde Kwaliteitsplan Openbare Ruimte uit 2012 de ambities aan, waarop de openbare ruimte beheerd wordt.

De planning voor de werkzaamheden aan de verharding is leidend voor de werkplannen van de andere onderdelen.

Het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte wordt iedere twee jaar geactualiseerd.

1. Actualisatie Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte

Conform het Beleidsplan Wegen, wordt bij de actualisatie van het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte de gegevens van een visuele wegininspectie en de prognose van het zettingsbeeld gebruikt. Met de wegininspectie wordt de kwaliteit per wegvakonderdeel bepaald op basis van een visuele inspectie. Tijdens deze visuele inspecties wordt de conditie van de weg vastgelegd. Daarbij wordt de aanwezige schade beoordeeld op omvang.

Op basis van de CROW richtlijnen (kennisorganisatie op het gebied van infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer) wordt de technische kwaliteit van de verharding beoordeeld. Met de inspectiegegevens wordt door het wegbeheersysteem een CROW planning voor vijf jaar gegenereerd op basis van de kwaliteitsmeting van de verharding. De kwaliteitsmetingen sluiten aan bij de kwaliteiten zoals vastgesteld in het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (vastgesteld in 2012) voor de gemeente Diemen. De kosten worden berekend op de ondergrens van aanvaardbaar beheer. De planning geeft de aard en omvang van de onderhoudsmaatregelen aan, en het jaar waarin de onderhoudsmaatregel zou moeten worden uitgevoerd: het planjaar groot onderhoud.

Naast de kwaliteit van de verharding is er ook nog een primair component die invloed uitoefent op de kwaliteit: zetting van de bodem.

Diemen is gebouwd op een zettingsgevoelige ondergrond van veen en slappe klei. Onder invloed van een belasting (de weg) wordt de grond samengedrukt en zakt. Het zakken van het maaiveld heeft zowel boven als onder de grond (voor de riolering) negatieve gevolgen voor het goed functioneren van de openbare voorzieningen. Naast de kwaliteit van het verhardingsoppervlak (zie wegininspectie) is het dus ook van belang het maaiveldniveau van de verharding op peil te houden.

Met behulp van satellietgegevens is de zettingssnelheid van de afgelopen jaren gemeten en een prognose voor het zettingsbeeld per buurt gemaakt. Hierdoor is het mogelijk een ophoogcyclus ofwel planjaar voor groot onderhoud uit te rekenen.

Uit de gemeten zettingssnelheden en een maximaal toegelaten verzakking van de riolering, wordt een theoretische ophoogcyclus berekend. Deze varieert van 50 jaar in Biesbosch tot 10 jaar in Vlindertuin. Gemiddeld voor Diemen is deze cyclus 21 jaar.

In het beleidsplan Wegen, vastgesteld door de raad in 2013, is gekozen voor een ondergrens van 16 jaar en een bovengrens van 30 jaar voor groot onderhoud van woonwijken. De bijbehorende financiële middelen om het groot onderhoud uit te kunnen voeren, zijn afgestemd op deze boven- en ondergrens.

Het planjaar groot onderhoud op basis van de wegininspectie en het planjaar uit de zettingsprognose, geeft de basisplanning voor het groot onderhoud verharding. De integrale afstemming met andere componenten in de openbare ruimte zoals groen, riool, openbare verlichting, waterlopen en spelerreinen, vormt het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte.

2. Terugblik op het Programma Groot Onderhoud 2015 – 2020

2.1. Algemeen

In september 2015 is het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2015-2020 vastgesteld. Na weer twee jaar intensief uitvoeren van groot onderhoud, kan de stand van zaken worden opgemaakt. Er wordt hieronder een overzicht gegeven van projecten die zijn gerealiseerd, in voorbereiding zijn genomen, in uitvoering zijn en of doorgeschoven zijn naar een ander planjaar. Het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2015-2020 is terug te vinden in de bijlage.

De grotere geplande projecten in het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2015-2020 zijn budgettair verdeeld in een voorbereidingsfase (deel 1) en een uitvoeringsfase (deel 2). Met deze wijze van plannen is een stap gezet om meer rekening te houden met de daadwerkelijke doorlooptijd van een project. Het kan voorkomen dat de uitvoering van een project langer doorloopt dan wordt weergegeven. Dit geldt met name voor projecten die stonden opgenomen tot en met het jaar 2016. Met de actualisatie van het programma voor de periode 2017-2022, wordt een vervolgstap gezet met het nauwkeuriger proberen in te plannen van projecten.

2.2. Werken gerealiseerd

Binnen de planning groot onderhoud openbare ruimte 2015-2020, zijn inmiddels een aantal projecten voor de periode 2015 – 2017 gerealiseerd. Deze staan weergegeven in onderstaande tabel.

Project	Afgerond in jaar
Diempolderweg	2016
Buytenstee	2017
Bedrijventerrein Sniep en Stammerdijk	2015
Spoorzicht	2016
Overdiemerweg Noordelijk en Zuidelijk deel	2017
Speenkruid	2017

Tabel 1

De projecten genoemd in tabel 1 zijn afgerond en binnen het beschikbare budget gerealiseerd.

2.3. Werken in voorbereiding

Het voorbereiden van groot onderhoud in de openbare ruimte neemt veel tijd in beslag: Inventariseren van het werkgebied, participatietrajecten, ontwerpessies, contractvorming en aanbestedingsprocedures maken het tot een complex geheel. Zo kan het voorkomen dat, met name de grotere projecten, een doorlooptijd hebben van meerdere jaren. In onderstaande tabel zijn de projecten vanuit het Programma Groot Onderhoud 2015-2020 opgenomen, die momenteel in voorbereiding zijn en waar verwacht wordt dat de uitvoering binnen afzienbare tijd zal gaan starten.

Project	Oorspronkelijk geplande start uitvoering	Verwachte start uitvoering
Centrum West	2015	2017
Vogelweide	2016	2017/2018
Oost – West as (Harteveldseweg en Muiderstraatweg)	2016	2017 (fase 1) 2018 (fase 2) 2019 (fase 3)

Tabel 2

Het project Centrum West (onderheide wegen) stond oorspronkelijk gepland voor de jaren 2013 tot en met 2015. Door het uitvoeren van aanvullende en uitgebreide onderzoeken, is gebleken dat de aanwezige onderheide wegen in stand gehouden konden worden. Dit intensieve onderzoekstraject heeft geleid tot een vertraging in het voorbereidingsproces. Verwacht wordt nu dat de uitvoering start eind 2017.

Het project Vogelweide in Diemen Noord heeft vertraging opgelopen door het aangrenzende project Buytenstee. Het voorbereidingstraject is een jaar later gestart dan verwacht. Door de ervaringen die zijn opgedaan binnen het project Buytenstee, is de verwachting dat het voorbereidingstraject van het project Vogelweide aanzienlijk korter wordt. De uitvoering van dit project staat nu gepland voor eind jaar 2017 (in plaats van eind jaar 2016).

De voorbereiding voor het project Oost-West as loopt al een aantal jaar. Dit ingrijpende project nadert nu het eind van het voorbereidingstraject en verwacht wordt dat in de tweede helft van 2017 gestart kan worden met de uitvoering van fase 1 (Muiderstraatweg ter hoogte van Plantage de Sniep). De uitvoering van dit project was binnen het Programma Groot Onderhoud gepland voor 2016. Gezien de complexiteit en het hoge ambitieniveau van het project, loopt de uitvoering over meerdere fases. De oplevering van het project wordt verwacht medio 2019.

2.4. Werken in uitvoering

Inmiddels zijn er ook andere projecten vanuit het Programma Groot Onderhoud 2015-2020 gestart met de uitvoering.

Project	Oorspronkelijk geplande oplevering	Verwachte oplevering
Centrum Oost e.o.	Eind 2016	Medio 2017

Tabel 3

Het project Centrum Oost en omgeving (Oud Diemerlaan, Burgermeester Kievietstraat, Zeven Wonderen, Nicolaas Lublinckstraat), is inmiddels in uitvoering genomen. De uitvoering loopt langer door dan oorspronkelijk gepland in het Programma Groot Onderhoud 2015-2020. Verwacht wordt dat het project medio 2017 wordt opgeleverd.

2.5. Werken doorgeschoven

Projecten die gepland stonden in de planning groot onderhoud 2015-2020, maar die door (externe) ontwikkelingen zijn doorgeschoven naar een ander planjaar zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Project	Gepland jaar uitvoering	Verwachte start uitvoering
Oud diemerlaan t.h.v. station Diemen	2017	2021
Parkeerterrein NS/Spoorzicht	2017	2021
Van Gemertplein	2018	2022
Stationsomgeving Diemen Zuid	2018	n.b.t.
Natuurspeelplaats Diemen Zuid	2015	2018

Tabel 4

De projecten Oud Diemerlaan, het parkeerterrein naast het NS station Diemen en het Van Gemertplein, worden doorgeschoven vanwege de geplande werkzaamheden aan de spoorwegonderdoorgang bij station Diemen. Rond het planjaar 2021 wordt verwacht dat de spooronderdoorgang gerealiseerd is en de omliggende openbare ruimte hersteld ofwel heringericht kan worden. Deze aanpak geeft de mogelijkheid om de stationsomgeving integraal te ontwerpen en in te richten. Hierdoor kan de ambitie; het versterken van de knooppuntfunctie van de stationsomgeving, gerealiseerd worden. Bij de volgende actualisatie over twee jaar van het Programma Groot Onderhoud 2019-2024, kan hier beter op geanticipeerd worden.

De natuurspeelplaats in Diemen Zuid is uitgesteld, omdat onderzocht wordt of een natuurspeelplaats in dat deel van Diemen wel voldoet aan de vraag van de beoogde doelgroepen. De update van het beleidsplan Speelruimte, wat momenteel wordt geactualiseerd, zal daar meer inzicht in geven.

Momenteel spelen er diverse ontwikkelingsvraagstukken rondom de stationsomgeving Diemen Zuid. Hoe de uiteindelijke inrichting er in de toekomst uit gaat zien is nog niet duidelijk. Het uitvoeren van het groot onderhoud in 2018 is dan ook niet logisch. Naar verwachting kunnen er werkzaamheden worden gepland vanaf het jaar 2019.

2.6. Verloop voorzieningen voor de periode 2015 tot 2017

Met het voorbereiden, uitvoeren en afronden van groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte, zijn de voorzieningen aangesproken. Met de actualisatie van het Programma Groot Onderhoud kan de eindstand van de afgelopen twee jaar worden opgemaakt. De eindstand op 31 december 2016 van de voorzieningen is terug te zien in tabel 5. De eindstanden komen overeen met de eindstanden vermeld in de jaarrekening voor 2016. De restclaims zijn bedragen die reeds zijn toegekend aan 'lopende' projecten, die op de peildatum nog niet zijn afgerond. Deze restclaims drukken negatief op het eindsaldo van de voorzieningen.

Voorziening	Eindsaldo 31 december 2016	Restclaims uit 2016
Verharding	€ 3.130.740,-	-€ 449.090,-
Openbare verlichting	€ 406.850,-	-€ 308.900,-
Plantsoenen	€ 1.354.440,-	-€ 451.995,-
Speelterreinen	€ 158.880,-	-€ 23.115,-
Bruggen	€ 326.875,-	-€ 36.000,-
Waterlopen	n.v.t.	-€ 0,-
Totaal eindsaldo voorzieningen	€ 5.377.785,-	-€ 1.269.100,-

Tabel 5

Het hoge eindsaldo op de voorziening verharding is mede te verklaren door de diverse subsidies die we het afgelopen jaar hebben ontvangen voor het realiseren van projecten in de openbare ruimte. De ontvangen subsidiegelden worden geboekt op de voorziening groot onderhoud verhardingen. De projecten, waarvoor subsidies zijn ontvangen, zijn gepland volgens het vastgestelde Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte. Op dit moment geven deze subsidiegelden een vertekend beeld in de omvang van de voorziening. Zoals afgesproken worden de ontvangen subsidiegelden ingezet om de vastgestelde kwaliteitsimpulsen, vanuit het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte, te kunnen realiseren. Met de aankomende herinrichtingprojecten, zoals in Diemen Noord, worden deze ontvangen subsidiegelden ingezet. Het verloop hiervan is terug te zien in het geactualiseerde Programma Groot Onderhoud voor de periode 2017-2022.

De voorziening voor Waterlopen (beschoeiingen, baggeren, natuurvriendelijke oevers) wordt niet meegerekend in de eindsaldo's van de voorzieningen. De voorziening Waterlopen wordt opgebouwd om bagger te verwerken die vrijkomt bij cyclisch baggeren om de 10 jaar door Waternet en baggeren van eigen waterpartijen. Tevens wordt de voorziening opgebouwd voor het in stand houden van natuurvriendelijke oevers en beschoeiingen. Deze werkzaamheden staan los van het groot onderhoud in de openbare ruimte.

De riolering is een belangrijk component in de reconstructiecyclus van de openbare ruimte. De bekostiging van de riolering kent echter een eigen financiering middels de rioolheffing, een aparte voorziening Rioleringszorg en een kostendekkingsplan. De benodigde rioleringsbudgetten worden verkregen uit de investeringen waarvan de kapitaalslasten gedekt worden uit de voorziening Rioleringszorg. Deze aparte kostendekking is in het Gemeentelijk Rioleringsplan opgenomen en wordt daarom niet in het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte beschreven.

3. Actualisatie van het Programma Groot Onderhoud voor de periode 2017 – 2022

3.1. Algemeen

Het opstellen van een nieuwe planning groot onderhoud openbare ruimte vergt een juiste afstemming tussen beschikbare financiën en benodigd onderhoud in de openbare ruimte. Uitgangspunt hierbij is dat het benodigde groot onderhoud in de openbare ruimte tijdig wordt uitgevoerd, om de kwaliteit van de openbare ruimte, de leefbaarheid en veiligheid van de weggebruiker te waarborgen.

Aan de basis voor het opstellen van een nieuw Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte staan:

- Het (vorige) Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2015-2020;
- Beleidsplan wegen 2013;
- Kwaliteitsplan Openbare Ruimte 2012
- Actuele wegininspecties uit 2016;
- Satellietmetingen voor de bodemdaling.

De ‘technische’ inhoud voor de projecten die worden gepland wordt geleverd vanuit:

- Actuele beleidsplannen;
- Meerjaren beheer, – en uitvoeringsplannen.

Een overzicht van de toegepaste beleid,- beheer,- en uitvoeringsplannen is terug te vinden in bijlage.

In de onderstaande paragrafen wordt een toelichting gegeven op de nieuwe planning groot onderhoud openbare ruimte voor de periode 2017-2022. Er wordt inzichtelijk gemaakt welke projecten er al gepland waren, welke projecten er nieuw bij komen en wat het financiële verloop is van de voorzieningen.

Daarnaast wordt er een doorkijk gegeven op het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte voor de periode na 2022. Om goed te kunnen anticiperen op toekomstige projecten en bijbehorende uitgaven.

Een volledig overzicht van de nieuwe planning groot onderhoud openbare ruimte voor de periode 2017-2022 is terug te vinden in de bijlage.

3.2. Het Programma Groot Onderhoud 2015 – 2020 als basis

De volgende projecten worden overgenomen vanuit de planning groot onderhoud openbare ruimte 2015-2020.

De schadebeelden van de nieuwe visuele wegininspectie uit 2016 vallen veelal in de reeds opgenomen projecten. De resultaten van de nieuwe wegininspectie hebben er niet toe geleid dat er geschoven moet worden in de planjaren voor groot onderhoud voor de reeds opgenomen projecten.

Project	Verwachte start voorbereiding	Verwachte start uitvoering
Centrum West	Reeds gestart	2017
Vogelweide	Reeds gestart	2017/2018
Oost – West as (Harteveldseweg en Muiderstraatweg)	Reeds gestart	2017 (fase 1) 2018 (fase 2) 2019 (fase 3)
Natuurspeelplaats Diemen Zuid	2017	2018
Scheepskwartier	2017/2018	2019
Flats Tobbias Asserlaan	2018	2019
Stationsgebied Diemen Zuid	n.t.b.	n.t.b.
Oranjeplantsoen	2018	2019
Parkgebied Biesbosch	2018	2018
Vlindertuin	2019	2021
Oud Diemerlaan t.h.v. station Diemen	2020	2021
Hoofdassen (Prins Bernardlaan, Prinses Beatrixlaan, Wilhelminaplantsoen, Arentkrijtsstraat)	2020	2022
Parkeerterrein NS/Spoorzicht	2020	2021
Van Gemertplein	2021	2022

Tabel 6

3.3. Projecten nieuw toegevoegd

Op basis van de weginspecties uit 2016 is het project, vermeld in tabel 7, toegevoegd aan het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte.

Project	Verwachte start voorbereiding	Verwachte start uitvoering
Buitenlust	2021	Medio 2022

Tabel 7

3.4. Werken nieuw toegevoegd

In het nieuwe Programma Groot Onderhoud is ook een aantal kleinere projecten (werken) opgenomen voor de verschillende vakdisciplines (verharding, openbare verlichting, groen, speelterreinen, riool). Deze werken vallen grotendeels buiten de geplande groot onderhoudsprojecten.

3.4.1. Verharding

De kwaliteit van het aanwezige asfaltareaal wordt geborgd middels de weginspecties en de aanwezige raamovereenkomst voor het asfaltonderhoud (OMOP). Voor de aankomende planperiode 2017-2022, zijn er een aantal asfaltwerken gepland. Te weten:

- Asfalteren van de fietspaden binnen het hoofdnetwerk;
- Asfalt vernieuwen op de Stammerdijk in het kader van het Dijkverbeteringsproject aangestuurd door Waternet;
- Asfalt vernieuwen voor de wegen; Landlust, Spoorpad, Diempolderweg en Oude Muiderstraatweg.

3.4.2. Openbare verlichting

In het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2015-2020 is een start gemaakt met het omvormen van de openbare verlichting naar de energiezuinige LED verlichting. In het nieuwe Programma Groot Onderhoud wordt hier een vervolg aan gegeven.

De werkzaamheden aan de openbare verlichting, worden zoveel mogelijk gekoppeld aan de groot onderhoudsprojecten die zijn opgenomen in het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte. Voor de werkzaamheden aan de openbare verlichting wordt er jaarlijks een budget gereserveerd. Daarnaast bestaat dit budget uit gelden die worden ingezet om de kwaliteit van het areaal openbare verlichting in stand te houden. De werkzaamheden vloeien voort uit de aanwezige vervanging- en beheerplanningen.

3.4.3. Bruggen

Jaarlijks wordt er een budget opgenomen voor groot onderhoud aan civieltechnische kunstwerken (bruggen, kademuren en viaducten). Het uit te voeren beheer en onderhoud vloeit voort uit het uitvoeringsplan en bestaat onder andere uit het vervangen van brugdekken, leuningen en gordingen. Complete vervanging van een civieltechnisch kunstwerk, wordt bekostigd middels een investering opgenomen in het investeringsplan als onderdeel van de begroting en valt buiten de voorzieningen.

3.4.4. Groenvoorziening

Het groot onderhoud aan de gemeentelijke groenvoorzieningen wordt gelijktijdig uitgevoerd met de projecten die zijn opgenomen in het Programma Groot Onderhoud.

3.4.5. Speel terreinen

De jaarlijkse vervangingskosten van speeltoestellen, buiten de projecten om, bedragen gemiddeld €40.000,- per jaar. Verder wordt een groot aantal speelplekken buiten de herinrichtingsprojecten opnieuw ingericht en of aangelegd. De vervanging en of herinrichting van de speelplekken komt voort uit de jaarlijkse inspecties die worden uitgevoerd en/of participatietrajecten. De komende periode betreft het de volgende speelplekken:

- Rode Kruislaan;
- Plantage de Sniep;
- Fitnessplein SV Diemen;
- Trapveld Meelbeskamp;
- Kruidenhof.

3.4.6. Riool

Het groot onderhoud aan het gemeentelijke riool wordt gelijktijdig uitgevoerd met de projecten die zijn opgenomen in het Programma Groot Onderhoud.

3.5. Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2017-2022

Het samenvoegen van de projecten uit paragrafen 3.2, 3.3 en de werken die beschreven staan in paragraaf 3.4, maken het nieuwe Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2017-2022.

Het overzicht van het geactualiseerde Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2017-2022 is terug te vinden in de bijlage.

Met dit vernieuwde Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte wordt het benodigde groot onderhoud in de openbare ruimte tijdig uitgevoerd. Waarbij de kwaliteit van de openbare ruimte, de leefbaarheid en veiligheid van de weggebruiker voldoet aan de gestelde kwaliteitsambities in het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte.

3.6. Verloop voorzieningen voor de periode 2017-2022

In onderstaande tabel wordt het verloop van de voorzieningen weergegeven voor de periode 2017 -2022. De eindstanden van de voorziening op 31 december van het voorgaande jaar samen met de dotatie van het planjaar geven het beschikbare budget voor dat jaar. De onttrekkingen van het planjaar worden in mindering gebracht op het beschikbare budget van het betreffende planjaar.

Voorzieningen	2017		2018		2019			2020			2021			2022		
	31 dec	Dot	Onttr	31 dec	Dot	Onttr	31 dec	Dot	Onttr	31 dec	Dot	Onttr	31 dec	Dot	Onttr	31 dec
Groot onderhoud verhardingen	3.272	1.135	2.125	2.282	1.400	3.085	500	1.411	1.120	989	1.414	1.715	688	1.417	1.185	920
Openbare verlichting	77	312	321	89	317	337	67	322	279	110	198	218	90	199	203	86
Groen	830	374	760	525	526	1.012	22	578	489	112	804	849	66	729	726	69
Speelterrinen	155	294	334	115	225	237	102	95	88	108	95	94	109	120	112	117
Kunstwerken	208	264	327	145	169	250	64	256	307	13	158	146	25	210	172	63
Waterpartijen	240	75	159	156	91	135	111	93	69	135	94	178	51	94	73	72
Totaal	4.570	2.454	4.025	3.101	2.726	5.056	771	2.755	2.352	1.466	2.762	3.200	1.029	2.769	2.470	1.327

Tabel 8: Verloop voorzieningen (x 1.000)

3.6.1. Kwaliteitsimpulsen Kwaliteitsplan openbare ruimte

Met het vaststellen van het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte in 2012, zijn de (beeld) kwaliteiten voor de openbare ruimte vastgelegd. Met het handboek is inzichtelijk geworden welke wijken en buurten een kwaliteitsimpuls nodig hebben, om aan de vastgestelde kwaliteiten te kunnen voldoen. Deze kwaliteitsimpulsen worden bekostigd uit ontvangen subsidies, die worden geboekt op de voorziening verharding. In het nieuwe Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte, wordt jaarlijks een budget gereserveerd voor deze kwaliteitsimpulsen.

3.6.2. Riolering

Het vervangen van de riolering wordt betaald uit investeringen zoals opgenomen in het investeringsplan (begroting). Doordat het 'financiële systeem' van riool anders is ingericht dan de voorzieningen, wordt het verloop hiervan niet in het Programma Groot Onderhoud weergegeven (zie ook paragraaf 2.6)

3.6.3. Voorziening waterlopen

Bij het uitwerken van de nieuwe planning groot onderhoud openbare ruimte, wordt de voorziening voor Waterlopen (beschoeiingen, baggeren, natuurvriendelijke oevers) niet meegerekend in de eindsaldo's van de voorzieningen.

De voorziening Waterlopen wordt opgebouwd om bagger te verwerken die vrijkomt bij cyclisch baggeren om de 10 jaar door Waternet en baggeren van eigen waterpartijen. Tevens wordt de voorziening opgebouwd voor het in stand houden van natuurvriendelijke oevers en beschoeiingen. Deze werkzaamheden staan los van het groot onderhoud in de openbare ruimte.

3.6.4. Coalitieakkoord 2010

In het coalitieakkoord van 2010 is het belang van goed onderhoud van de openbare ruimte onderstreept en wordt er sindsdien jaarlijks een extra dotatie van € 425.000,- in de voorzieningen gedaan. Deze dotatie is vrij toe te delen over de aanwezige voorzieningen en draagt er aan bij dat de voorzieningen niet in een negatief saldo eindigen.

3.6.5. Dotatieverhoging

In 2013 is er ten behoeve van de gemeentelijke begroting besloten de dotatie in de voorzieningen tijdelijk te verlagen met € 200.000,- per jaar. De voorzieningen hadden op dat moment ruimte om deze verlaging te dragen, zonder in te boeten op het geplande groot onderhoud openbare ruimte. Met de actualisatie van het Programma Groot Onderhoud 2015-2020 is het besluit genomen dat de dotatieverlaging van € 200.000,- vanaf 2019 wordt stopgezet. De dotatie in de voorzieningen wordt dan ook per 2019 jaarlijks verhoogd met € 200.000,-.

3.6.6. Areaaluitbreiding

In de aankomende jaren gaat het inwoneraantal van de gemeente Diemen fors groeien. Oorzaak hiervan is de grootschalige woningbouw in Bergwijkpark (Holland Park), Plantage de Sniep en een aantal kleinschalige woningbouwlocaties.

Ook zijn er afgelopen jaren grootschalige wijzigingen in de openbare ruimte ontstaan door reconstructies, herinrichtingen en inbreidingsprojecten. Deze projecten zijn reeds opgeleverd en de bijbehorende openbare ruimte is in beheer genomen. De huidige onderhoudsbudgetten zijn hierop nog niet aangepast.

De areaaluitbreiding naar aanleiding van de geprognosticeerde woningbouw, reconstructies en herinrichtingen heeft effect op de dotaties in de voorzieningen groot onderhoud openbare ruimte. In de Kadernota 2017 en begroting 2017 zijn deze effecten opgenomen en in het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2017-2022 verwerkt.

4. Doorzicht Programma Groot Onderhoud 2022 en verder

De huidige systematiek die gebruikt wordt om het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte op te stellen (weginspecties en satellietdata), maakt het mogelijk prognoses te genereren. Dit kan interessant zijn om bepaalde ontwikkelingen vroegtijdig te kunnen signaleren.

4.1. Afwijkingen geprognosticeerd groot onderhoud

De gegevens uit de weginspecties van 2016 laten bij een aantal delen van Diemen (Akkerland, parkeerplaatsen achter de flats van de Martin Luther Kinglaan en Rode Kruislaan) een slechtere kwaliteit van het wegdek zien dan voorspeld. Verwacht wordt dat de kwaliteit door de zetting in de bodem, aankomende jaren sneller achteruit zal gaan dan dat de satellietdata heeft voorspeld. Deze verslechtering valt niet op te vangen met het dagelijks onderhoud aan het verhardoppervlak.

Om de gewenste kwaliteit, zoals vastgesteld in het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte, te kunnen halen, wordt verwacht dat het geprognosticeerde jaar van groot onderhoud eerder zal plaatsvinden. Vooralsnog stond het groot onderhoud voor de genoemde locaties gepland rond 2027, verwacht wordt dat dit circa 4 jaar eerder zal plaatsvinden.

4.2. Verloop voorzieningen

De prognoses die gemaakt zijn voor het groot onderhoud openbare ruimte, laten vanaf 2023 een terugloop van groot onderhoud zien. Met de actualisatie van het volgende Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2019-2024 wordt hier nader op in gegaan.

4.3. Marktonwikkelingen

Na enkele jaren geprofitteerd te hebben van de scherpe prijzen (economische crisis) tijdens aanbestedingen voor het groot onderhoud in de openbare ruimte, begint de markt zich nu langzaam weer te herstellen. Zo laten de indexcijfers voor de grond,- weg- en waterbouw van het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) een stijging zien van 6% ten opzichte van een jaar eerder (2016). In de praktijk uit zich dit in hogere inschrijfprijzen bij de aanbestedingen. Hoe dit zich verder gaat ontwikkelen is nog niet bekend, maar de verwachting is dat de prijzen weer zullen stabiliseren naar het niveau van voor de economische crisis. Met de actualisatie van het volgende Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte voor de periode 2019-2024, kan hier op ingespeeld worden.

5. Conclusies en aanbevelingen

Met de geactualiseerde planning groot onderhoud openbare ruimte 2017-2022, bereiken de voorzieningen geen negatief saldo en kan de werkplanning voor aankomende jaren gecontinueerd worden. Hiermee wordt het benodigde groot onderhoud uitgevoerd, ontstaat er geen achterstallig onderhoud, worden de vastgestelde kwaliteiten in het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte geborgd en wordt het vastgestelde beleidplan Wegen nageleefd.

Om, met name, het financiële verloop van de voorzieningen goed te kunnen monitoren, wordt voorgesteld het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2017-2022 in 2019 opnieuw te actualiseren.

Bijlage 1: overzicht planning 2015-2020

Bijlage 2: overzicht planning 2017-2022

Bijlage 3: financieel overzicht voorzieningen 2017-2022

Bijlage 4: overzicht beleidsdocumenten

Beleidsplan wegen.
Vastgesteld in 2013.

Kwaliteitsplan Openbare Ruimte
Vastgesteld in 2012

Beleidsplan openbare verlichting.
Vastgesteld in 2014.

Beleidsplan Groen.
'Groenplan Diemen'
Vastgesteld in 2011.

Beleidsplan spelen.
'Geef ze de ruimte'.
Vastgesteld in 2010.

Beleidsplan riolering.
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Diemen 2014-2018.
Vastgesteld in 2014

Actieplan omgevingslawaaai 2013-2017
Sanering geluid gemeentelijke wegen
Vastgesteld in 2012

Beleid- en Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken
Vastgesteld in 2010